

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **J. D.,** zastoupený JUDr. Martinem Vlčkem, CSc., advokátem se sídlem Anglická 4, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 – Smíchov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2017, č. j. 43 Ad 24/2016 - 56,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále též „žalovaná“ nebo „ČSSZ“) ze dne 7. 12. 2015, č. j. X. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla námitky stěžovatele proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 10. 2015, č. j. X (dále též „rozhodnutí I. stupně“), a napadené rozhodnutí potvrdila. Rozhodnutím I. stupně byl stěžovateli přiznán od 16. 3. 2015 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v relevantním znění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť podle lékařského posudku ze dne 2. 9. 2015 poklesla pracovní schopnost stěžovatele v důsledku jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu celkem o 55 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Vznik invalidity byl stanoven na den 16. 3. 2015. Žalovaná v námitkovém řízení uvedený posudek přezkoumala a v tzv. recenzním stanovisku ze dne 26. 11. 2015 posudková lékařka žalované konstatovala, že na závěrech posudku o invaliditě ze dne 2. 9. 2015 nic nemění ani stěžovatelem nově předložené lékařské zprávy a že souhlasí s posouzením zdravotního stavu stěžovatele, s uznanou mírou poklesu jeho pracovní schopnosti, s datem vzniku invalidity, jakož i s platností posudku.

[2] Krajský soud provedl dokazování posudkem PK MPSV ze dne 6. 9. 2016, který si vyžádal. Stěžovatel se jednání PK MPSV nezúčastnil, omluvil se. PK MPSV na základě zdravotnické dokumentace praktické lékařky stěžovatele MUDr. S., dokumentace Okresní správy sociálního zabezpečení, dospěla k závěru, že tato dokumentace je dostatečná k přijetí posudkového závěru. Stěžovatel zejména trpí zdravotním postižením páteře (chronický vertebrogenní syndrom páteře) a diabetem mellitu 2. stupně. Dále byla zjištěna i jiná zdravotní postižení, která jsou posudkově méně významná. Příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele je podle PK MPSV více zdravotních postižení, přičemž ve shodě se závěry posudkových lékařů je rozhodující příčinou diabetes mellitus 2. stupně s přítomnými komplikacemi. Uvedené zdravotní postižení odpovídá zdravotnímu postižení podle kapitoly IV. (poruchy endokrinní výživy a přeměny látek) a položky 2c (středně těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Míra poklesu pracovní schopnosti byla PK MPSV stanovena na 45 % s ohledem na chronickou závažnost invalidizujícího onemocnění potencovaného postižením páteře. Vzhledem k vlivu postižení na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti byla tato hodnota podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšena o 10 % a celkově tak činí 55 %. Jako den vzniku invalidity stěžovatele PK MPSV stanovila den 16. 3. 2015. Podle názoru PK MPSV rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nelze hodnotit podle položky 2d, protože klinický stav stěžovatele neodpovídal v této položce uvedeným posudkovým kritériím. Dále PK MPSV uvedla, že pokud by volila jako rozhodující příčinu chronický vertebrogenní syndrom páteře, jednalo by se o postižení podle kapitoly XIII., oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Míra poklesu pracovní schopnosti by v takovém případě činila 40 % se zvýšením o 10 %, tedy celkem 50 %, což by ovšem dle PK MPSV nevedlo ke změně posudkového závěru. PK MPSV dále konstatovala, že stabilizace zdravotního stavu stěžovatele je podmíněna dodržováním pracovních režimových omezení, pravidelné životosprávy diabetika, režimu vertebropata s vyloučením práce ve vynucených polohách a přenášení břemen. Stěžovatel je schopen činnosti v podstatně menším rozsahu; dle dokumentace ovšem zvládal vedoucí práci a nelze u něj vyloučit rekvalifikaci na jiný druh výdělečné činnosti.

[3] Krajský soud v napadeném rozsudku vycházel z uvedených závěrů PK MPSV a konstatoval, že její posudek odpovídá požadavkům úplnosti a přesvědčivosti. V tomto posudku ani v posudku žalované ze dne 2. 9. 2015 a v recenzním stanovisku ze dne 26. 11. 2015 neshledal žádné vady či nedostatky. Za této situace nepovažoval krajský soud za důvodný návrh stěžovatele na doplnění dokazování srovnávacím posudkem jiné posudkové komise; tomuto důkaznímu návrhu nevyhověl. Krajský soud dále s odkazem na § 75 odst. 1 s. ř. s. konstatoval, že nemohl přihlédnout k lékařským zprávám a tvrzením, které uvedl stěžovatel, neboť popisují zdravotní stav a postižení stěžovatele v době po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Krajský soud zejména s odkazem na závěry posudku PK MPSV ze dne 6. 9. 2016 dospěl k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV. (poruchy endokrinní výživy a přeměny látek) a položce 2c (středně těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované tedy stěžovatel splňoval toliko podmínky druhého stupně invalidity podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, neboť míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 55 %. K argumentaci stěžovatele, že nebylo přihlédnuto podle §

3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity k jeho dlouhodobě nepříznivému zdravotnímu stavu, krajský soud uvedl, že v souladu s posudkem žalované ze dne 2. 9. 2015 byla horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti zvýšena o 10 % již v rozhodnutí I. stupně. Zvýšení o 10 % bylo ponecháno na základě recenzního stanoviska ze dne 13. 11. 2015 rovněž v napadeném rozhodnutí žalované. K tomuto zvýšení žalovaná přistoupila právě s ohledem na další příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. V posudku PK MPSV byla míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatele rovněž zvýšena o 10 %, avšak z důvodu vlivu zdravotního postižení na schopnost stěžovatele pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, tj. podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu se tedy posudek PK MPSV a posudky žalované liší. Krajský soud ovšem v této souvislosti zdůraznil, že podle § 3 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 citovaného ustanovení nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů. Pokud tedy PK MPSV zvýšila míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, bylo dosaženo maximální možné míry zvýšení. Rozdíl v důvodech zvýšení tedy nemůže mít žádný vliv na výslednou míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele, která dosáhla 55 %, ani na dosažený stupeň invalidity. Namítal-li stěžovatel, že nebyl vyšetřen pro účely vypracování recenzního stanoviska ze dne 13. 11. 2015, krajský soud uvedl, že stěžovatel byl vyšetřen posudkovou lékařkou žalované již dne 2. 9. 2015 v prvním řízení o námitkách. Podle krajského soudu není vadou řízení, pokud v navazujícím řízení o námitkách proti rozhodnutí I. stupně, které časově bezprostředně navazovalo, vycházela lékařka žalované z výsledků vyšetření stěžovatele ze dne 2. 9. 2015 a dostupných lékařských zpráv. Žalovaná dle krajského soudu postupovala v souladu s § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb. o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon o organizaci sociálního zabezpečení“), přičemž postup žalované při posouzení invalidity stěžovatele v námitkovém řízení nemůže mít žádný vliv na skutková zjištění, k nimž dospěl krajský soud na základě posudku PK MPSV ze dne 6. 9. 2016, který potvrzuje správnost žalobou napadeného rozhodnutí žalované.

[4] V kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V kasační stížnosti stěžovatel namítl, že recenzní stanovisko, z něhož žalovaná vycházela, je v rozporu s lékařskými nálezy, které měla žalovaná v době vydání rozhodnutí k dispozici. Dále stěžovatel vytkl, že krajský soud plně převzal závěry žalované, aniž vyhověl jeho návrhu na doplnění dokazování srovnávacím posudkem jiné posudkové komise. Dále stěžovatel uvedl, že jeho názor podporují také zprávy (z roku 2017), jež nyní předkládá; tyto zprávy dokreslují trvalé zhoršování jeho zdravotního stavu, který podle stěžovatele odpovídá invaliditě třetího stupně.

[6] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil.

[7] Žalovaná uvedla, že krajský soud postupoval v souladu se zákonem, pokud požádal o zhodnocení a posouzení zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky (dále jen „PK MPSV“), která ve svém posudku ze dne 6. 9. 2016 dostatečně zohlednila zdravotní problémy stěžovatele a míru poklesu jeho pracovní schopnosti

stanovila na 55 %. Žalovaná proto nemá důvod pochybovat o zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku krajského soudu, s jehož závěry se ztotožňuje.

[8] Žalovaná navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

[9] Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Pokud jde o kasační námitky, je třeba vyjít z toho, že stěžovatel žádal o přiznání invalidního důchodu dle třetího stupně invalidity, o který se podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění jedná v případě poklesu pracovní schopnosti pojištěnce (zde stěžovatele) nejméně o 70 %. Invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. PK MPSV jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, ale také k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku a jejím stupni. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad stanovených v § 132 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, se zřetelem k § 64 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá a ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity a jejího stupně závisí především (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 6 Ads 138/2009 – 73). Skutečnost, že posudková komise je orgánem Ministerstva práce a sociálních věcí, není ani důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35).

[11] V posuzované věci z posudku PK MPSV ze dne 6. 9. 2016, který byl vypracován v řízení před krajským soudem, vyplývá, že při hodnocení zdravotního stavu stěžovatele vzala PK MPSV na vědomí veškeré rozhodující skutečnosti o stěžovatelově zdravotním stavu vycházející z lékařské dokumentace, přičemž vycházela z obsahu správního i soudního spisu a ze zdravotní dokumentace praktické lékařky – MUDr. D. S., dále zejména z lékařských nálezů MUDr. A. P. (neurologické vyšetření) ze dne 23. 1. 2015, MUDr. M. S., neuroložky, ze dne 15. 10. 2015, MUDr. M. J., diabetoložky, ze dnů 16. 3. 2015 (interní vyšetření), 28. 7. 2015, 10. 12. 2015 a 21. 3. 2016, MUDr. N. V., propouštěcí zpráva – neurologie (hospitalizace od 19. 3. do 23. 3. 2015), MUDr. M. S., neurologické vyšetření ze dne 11. 6. 2015, MUDr. J. V., ortopedické vyšetření ze dne 20. 6. 2015, MUDr. A. B., neuroložky, ze dnů 6. 11. 2015 a 26. 2. 2016, MUDr. J. Z., neurologa, propouštěcí zpráva z hospitalizace ze dne 16. 3. 2016, MUDr. B. Č., neuroložky, neurologické vyšetření ze dne 3. 4. 2015, propouštěcí zprávy z hospitalizace ze

dne 19. 8. 2016, ze zprávy diabetoložky MUDr. J. R. ze dne 19. 9. 2014, ze zprávy MUDr. P. S. (rehabilitace) ze dne 28. 8. 2015. PK MPSV při vypracování posudku vycházela z klinicko – funkčního nálezu, který byl vyšetřeními stěžovatele dostatečně dokumentován. Konstatovala, že její posudkový závěr se neliší od závěru lékaře ČSSZ, podle něhož rozhodující zdravotní postižení odpovídalo zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole IV. (poruchy endokrinní výživy a přeměny látek), pol. 2c (středně těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s mírou poklesu pracovní schopnosti 45 %. Horní hranici daného rozmezí (30 – 45 %) zvolila PK MPSV se zřetelem k prognostické závažnosti invalidizujícího onemocnění potencovaného postižením páteře. Vzhledem k vlivu postižení na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky zvyšuje tato hodnota o 10 %, celkově činí 55 %. Den vzniku invalidity stěžovatele byl stanoven na den 16. 3. 2015.

[12] Co se týče úplnosti a celistvosti posudku jako důkazu, nemohla krajskému soudu vzniknout pochybnost o objektivitě zjištěného skutkového stavu. V této souvislosti není důvodná ani námitka stěžovatele, že recenzní stanovisko, z něhož žalovaná ve svém rozhodnutí vycházela, je v rozporu se závěry a lékařskými nálezy, které měla žalovaná v době vydání rozhodnutí k dispozici. PK MPSV vycházela ze všech lékařských zpráv, jež měla k dispozici, a s jejich závěry se vypořádala. Krajský soud k recenznímu stanovisku přiléhavě uvedl, že ke zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti o 10 % žalovaná přistoupila s ohledem na další příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu podle § 3 odst. 1 vyhlášky o posuzování invalidity. Oproti tomu v posudku PK MPSV byla míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatele sice rovněž zvýšena o 10 %, ale z důvodu vlivu zdravotního postižení na schopnost stěžovatele pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, tj. podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Krajský soud přitom správně konstatoval, že podle § 3 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 tohoto ustanovení nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů, Pokud tedy PK MPSV zvýšila míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity, bylo dosaženo maximální možné míry zvýšení. Rozdíl v důvodech zvýšení tedy nemůže mít žádný vliv na výslednou míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele, která dosáhla 55 %, ani na dosažený stupeň invalidity. S těmito závěry Nejvyšší správní soud souhlasí. V uvedeném posudku ani v posudku žalované ze dne 2. 9. 2015 ani v recenzním stanovisku ze dne 26. 11. 2015 neshledal ani Nejvyšší správní soud žádné vady či nedostatky; výše uvedené rozdíly ve vztahu k důvodům zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nemají vliv na maximální zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti. Za této situace nelze krajskému soudu vytýkat, že nevyhověl návrhu stěžovatele na doplnění dokazování srovnávacím posudkem jiné posudkové komise, resp. že k důkazu neprovedl lékařské zprávy předložené stěžovatelem, které se týkaly jeho zdravotního stavu po vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že PK MPSV měla pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele dostatek podkladů a dle názoru Nejvyššího správního soudu se řádně vypořádala s otázkou, proč stěžovatel splňuje podmínky toliko invalidity druhého stupně. Krajský soud proto postupoval správně, jestliže vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádnou z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíží, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci. S ohledem na to, že se konečné závěry posudku, z něhož vycházela žalovaná, jakož i posudku, z něhož vycházel krajský soud, ohledně naplnění podmínek invalidity

shodovaly, neměl krajský soud důvod napadené rozhodnutí žalované zrušit. Krajský soud přitom stěžovateli podrobně vysvětlil, že posudková komise náležitě zdůvodnila, jak byl stěžovatelův zdravotní stav hodnocen, a v podrobnostech zdejší soud v tomto rozsahu na odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu odkazuje.

[14] S ohledem na výše uvedené nevyhověl Nejvyšší správní soud návrhu stěžovatele, aby byl proveden důkaz novými lékařskými zprávami z roku 2017, a to rovněž s přihlédnutím k tomu, že popisují zdravotní stav stěžovatele v době po vydání žalobou napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[15] Za této situace proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se krajský soud v napadeném rozsudku nedopustil pochybení, pro něž by bylo na místě tento rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu